

NÓGRÁDI LAPOK ES HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDASZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt. Fél évre 2 frt 50 kr. Negyedévre 1 frt 25 kr.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Előfizetési cseppán a kiadónálban lehet B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadónálhoz intézendők.

A lap szellemi részére s a Nyitól-térre vonatkozó minden közlemény a szerkesztőhöz küldendő.

Hirdetések

Árszabály szerint számítottak. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan csökkentettek.

Bélyeg minden egyes bejelentésért külön 80 kr.

Nyitólter pót sora 75 kr.

Közjogi viszonyunk.

Az 1790. évi X., az 1818. évi III. és az 1867. évi XII. t.-cikk Magyarországot önálló államiságát biztosítja. Miniszteriuma ehhez képest független és nincs más államnak alávetve.

A Lajthánról fekvő tartományok miniszteriuma is független.

Azonban ő Felsége a király a két miniszterium által kormányzott országok közös uralkodója lévén, vannak oly kormányzati kérdések is, amelyek közöseknek jelentettek ki.

Kizárólag ezen kérdések intézésére lett a harmadik, úgynevezett közösügyes miniszterium alkotva.

Azok, a kik abban a tévhitben élnek, mintha a közösügyek intézői akár a magyar, akár a Lajthánról fekvő tartományok miniszteriumának felettes hatóságai lennének, nagyon csalódnak, mert a lángeszű haza bölcsé és a második független miniszterium feje, kik az 1867-iki kiegyezés vezérei voltak, a közös miniszterium megalkotása idejében, de azután is egy perczig sem aggódtak a felett, hogy az a magyar független és felelős miniszterium felettes hatóságává nőhesse ki magát.

Megtörtént, hogy báró Beuszt és gróf Andrássy között elvi ellentét keletkezett, ő Felsége a magyar miniszterelnök álláspontját helyeselve, báró Beuszt-nak kellett helyét elhagynia.

A jelen napok legfontosabb kérdésére az Agliardi-ügy vált. Nem mintha államügyunkat Rómától félténénk, de azért, mert Agliardi szereplése olyan volt, a melyen minden szabadelvű magyar ember méltán megutálhatott. Ő ugyanis Schlauch Lőrincznek a pápát felköszöntő tisztségét választván, koronás apostoli Királyunkról is mellékesen megemlékezett ugyan, de mégis Nagyvárad híboros püspökét éltette. Ezen egyetlen ténye elég arra: hogy minden magyar ember vért felhagyt, mert ott, a hol ő Felségéről szó van, mindenkinek másnak el kell törpülnie. Ezenfelül pedig Agliardi, a midőn a „Néppárt” mellett izgat, belügyeinkbe avatkozik, erre pedig joga nincs.

Miniszterelnökünknek joga van a külügyi politika intézésébe avatkozni. A midőn az ismeretes Agliardi-ügyben nézetét Kálnokyval közölte, ezt nem annyira kötelességből, mint inkább udvariasságból tette s bár Kálnoky, a közzétett nyilatkozat szerint helyeselte Bánffy álláspontját, mégis annak május 1-én tett nyilatkozata folytán lemondott.

Mi ez? minden jel arra mutat, hogy a bécsi centralisták és ultramontanok nyomásának engedett a midőn állásáról lemondott. Hogy-e lemondás, — de ezára a Budapestben elterjedt hírek, — ő Felsége által el nem fogadtatott, arra mutat, hogy az ügy még teljesen tisztázva nincs.

Nem hisszük, hogy soká bizonytalanságban maradunk. A „Pol. Corr.” kirohánása megtörtéltlenül nem maradhat. Mert különben könnyen oly praecedens megalkotása keletkezhetik, a mely a közsminiszteriumot birodalmi miniszteriummá avasziroztatná, holott ezt alaptörvényeink meg nem engedik, s a mihez Magyarország soha hozzá nem fog járulni.

Erdekellet várjuk a további fejleményeket és feltörősenkben nem vélünk csalódnunk, a midőn hinni merjük, hogy ő Felsége mint mindig, ezuttal is a törvénynek szerez tiszteletet, s azon tanácsosát, ki Magyarország önálló államisága ellen vét és elégetlenségére méltatlanul szolgáltat okot, mellőzni fogja.

Nyitól levél

nagyapós Vannay Ignác kir. tanácsos úr, mint a Nőgrádi Lapok szerkesztőjéhez, stb. Helyben.

Vezérletve a nemzet bölcsének Deak Ferencnek azon tanácsát által, hogy szeressük jobban hazánkat, semmint gyűlölnünk Ausztriát; s ezt városunk Balassa-Gyarmatra vonatkoztatva, őszinte nyíltsággal mondom, hogy szeressük jobban városunkat és a vármegyét,

semmint gyűlölnük egymást, helyesebben: neheztelünk egymásra.

Részemről tehát kész vagyok feledni az utóbbi időkben csekély személyemet ért minden sérelmet, s felkérni t. szerkesztő urat is, hogy jobb ügyre méltó buzgóságot fordítsa velem és a város képviselőtestületével s az összes polgárokkal együtt arra, hogy meddő harczok abbahagyásával szolgáljuk inkább városunk haladási érdekeit, mert ezeket híven szolgálva, előmozdítjuk a vármegye s közvetve szép hazánk érdekeit is.

Hogy belőlem tisztán csak a bevallott szándék beszél, arról biztosíthatom t. szerkesztő urat, — ép úgy miként többször nyíltan kijelentettem, hogy legjobban igyekeztem, tudomásom és lelkiismeretem szerint teljesíteni kötelességeimet: nem felek csak a nagy Istentől.

Igy szólottam, mert e szólásomnál, még a nagy német nemzet által is helyesen használt kifejezés, t. i. hogy tegyük meg kötelességünket, s jogállamban nincs kitől félünk, csak az Istentől.

Ismerlem tehát, feledjük a történeteket, ne tegyünk egymásnak — még talán a tehetnénk is szemrehányásokat; de munkáljuk a város javát, úgy amint csak lehet. Győzzön a jobb. A politikát pedig zárjuk ki városi ügyeinkből. Mondhatom én ezt amúlnak, mert az is bizonyos, hogy immár tizedik éve, mióta csak bíró vagyok, politikai agitációba nem bocsátkoztam soha, s azt állásommal megengedhetetlenségem tartottam; de szerény hű öre s helyhatóságai minőségemben végrehajtója voltam és vagyok a törvényeknek, legjobban alattvalója királyunknak, engedelmes közve feleltes hatóságainak s hazáim mint minden magyarnak lennie kell.

Dixi et salvavi animam meam!

B.-Gyarmat, 1895. május 9-én.

Teljes tisztelettel:

Peményi Károly

A mai és a régebbi Hontvármegye.

— Folyt. —

Fentről ezimmet a „Nőgrádi Lapok” f. évi január 20-iki számában néhány történelmi adattal illusztráltam, hogy Hontvármegye régi családai legtöbbjének nevét már csak a hír tartja fenn. Mindjárt akkor kijelentem, hogy azon egy-két tollvonással odavetett vázlat a leg-távolabbirol sem kíván teljesebb látszani. A ma már kihalt honti családok közül álljanak itt még a következők:

Pir, melynek emlékét a piri pusztá tartja fenn. Egyik őse — Nagy Iván szerint — 1561-ben sághi prépost volt; Emődy, kisterényi és szeleseni Ersek. Fancsy, Fejérváry, Fekete, Fogarassy (Felső-Túrban birtak). Gedei, Gelle, Giletti, Horhy (Horhi községből ered) és Demény (Deménd községből veszi származását).

A meg ma is élő régi honti családok közül felémleltem még: a mezei Vajda, az almási Pomothy, a Hodossy és a Fabriczius-családokat.

Megemlékeztem említtet cikkekben Hontvármegye mai birtokosairól is, félreértések kikerülése végett szikésnek tartom felemlíteni, hogy a baráti Huszár-családot, mint Hontvármegye egyik legrégebbi és leg-vagyosabb családját miért hagytam ki a megye nagybirtokosainak sorából. Azon egyszerű okból, mert nincsenek bent a vármegye bizottságában. Múltkor cikkek elején már felhoztam, hogy a vármegye törvényhatósági bizottságában bentfoglaltakra lesznek tekintettel. S miután a Huszár István által, Tibor unokája, mint Béla fia, első fízülte részére alapított hitbizomány tulajdonosa még kiskorú, nagyon természetesen, hogy a bizottság tagjai között nem szerepelhet. Ezen ok miatt nem tettem említést sem a körülbelül 9 ezer holdat kitevő Vámos-mikolai (vagy perőcsényi-nek is nevezett) hitbizományi birtokról, a melynek tulajdonosa majdnem a vármegye virilisai között az első helyet fogja elfoglalni.

Aljón itt néhány hezagos adat — Nagy Iván nagybecsű könyve után — a baráti Huszár-családról, melyetve a családait egészen a kis „Majoratsherr”-ig. Torzsa a családunk I. Márton, ki Ferdinánd királytól 1591-ben nyert régi nemességét bizonyító és megerősítő ezimerek nemességét. Következtek György, II-ik, III-ik és IV-ik Márton, mint egyesek leszármazók IV-ik Mártonnak (szül. 1684, † 1750) két neje volt. Második neje: Jézsezszy Máriaól szül. I. József (szül. 1739, † 1816), ki Hontvármegye főjegyzője, később es. kir. tanácsos volt. — Neje: székelyi Majláth Máriaól szül. II. József (szül. 1774, † 1835, eltemetve Keszeghen, a családi sírboltban). Neje volt: kis-karcsi Somogyi Mária;

* B.-Gyarmat város birájának e kezdeményezéstől örömmel tájékoztuk, mert közügyeinknek az együttműködés hára nem lehet. Szerk.

ettől 4 gyermeke született, kik közül itt csak Károlyi és III. Józsefet említhetjük. III. József u. i. (szül. 1801, † 1841.). 1836-ban Nőgrádvármegye főjegyzője, 1839-ben pedig első alispánja volt.

Károly, kitől a család további leszármazása folyik, szül. 1803-ban. 1844-ben Nőgrádvármegye egyik országgyűlési követe volt. Birta a Szent István-rend kiskeresztjét, Gyürky Antal „Ötvennégy év Hontvármegye történetéből” című munkájának I. kötetét Huszár Károlynak ajánlván fel, így teszi meg az ajánlást: „baráti Huszár Károly úrnak, ki hazaszeretete, magas műveltsége, ritka életbölcse, a közügynek tett áldozatai, nemes szíve, szilárd jelleme és számos jótevékenyei által nevével felejtethetlenné tette és aki ezen megyében kezdvén pályáját, e megye történelmi egyéneinek díszévé vált — tisztelettel ajánlja a szerző.” (Még halt a nyolcvanas évek végén.) Nejétől Teresztyánszky Máriaól két gyermeke lett, akik közül csak Lászlót (szül. 1829.) nőgrádmegyei nagybirtokos, lakik Teresken és Istvánt (szül. 1826.) említhetjük.

István, ki birta a mikolai uradalmat, a baloghi s hrussói birtokot Hontban és a keszeghi birtokot a család kastélyal Nőgrádban. — 1848-ban Görgey Arthur segédtsége volt; később Hontvármegye tb. főjegyzője, majd Nőgrádvármegye egyik országgyűlési képviselője volt. Kétszer nősült. Első neje: Blaskovich Annától Béla fia született. Második nejétől: Gyurcsányi Gabriellától egy leánya lett: Gabriella, kinek a zalabai birtokrész jutott osztályrészül s ki gr. Pongrác Vilmos es. és kir. kamaráshoz ment férjhez. Huszár István meghalt Budapesten: 1893-ban. Emlékét őrzik nagyszámú tisztelői.

Huszár Béla, István egyetlen fia, miután a külföldön főrangú nevelést kapott, megnősült, feleségül vevén a szépségéről, élénk kedvességéről és magyaros lelkületéről messze földön híres Blaskovich Jolán, kivel egyidőig Abonyban, majd Baloghnál létesített úri otthon, míg néhány éve Keszeghen nyitották meg főúri háztartásukat. II. Béla rendkívül élénk szellemű, gyakorlati ismerettel, főleg a közgazdaság előbbrevitelére szenteli; a lötenyesztés emelése körül nagy érdemei vannak. Néhány év előtt még versenylova is voltak. Menése jóhírd. A politikai küzdelmeknek egyik buzgó harszója. Annnyira beletudja magát tűzni, hogy az utolsó választások alkalmával egyszer kirándult Ó-Budára is és az ó-budai sváboknak olyan tetselős német korteszbeszédet vágott ki a nemzeti párti Horváth Gyula mellett, hogy a lelkesült svábok vállon hozták pesti lakására. Nagy fia van, ki közül mint említettük, Tibor a majoresco, ki két testvérel (az egyik Keszeghen öröklő Nőgrádban) hivatalban van Hontvármegyében egy negyedszázad múlva vezérszerepet játszan, amelyre, hogy hivottak lesznek, — azon gondos, kitűnő nevelés folytán, melyben szülői öket részesítik, — alapos kitámas van. Erősen hiszem, hogy jóslatom fényesen be fog teljesedni. P. E.

A szavazás végeredménye, mely a dunáninneni ev. egyházkerület felügyelőjének megválasztására vonatkozólag várható, teljes biztonsággal már most is megállapítható; részint az e lapokban eddig is közzétett értesítések alapján, részint a most bejött adatok nyomán. Legújabbban ugyanis a következő tudósítást vettük:

A mosonyi egyházkerületben a márcs. 26-án Zárnayban, az egyházkerületi felügyelő jelenlétében megtartott egyházkerületi lelkészi értekezlet, az egyházkerületi állásra beadandó szavazatokkal illetőleg abban állapodott meg, hogy az egyházkerületi Laskáryra fognak szavazni. Az egyházkerületi felügyelő Lepossa Dániel m.-óvári kir. járásbíró már a zsinat ideje óta nagy tisztelője volt Laskárynak. És a múlt évi decemberi pozsonyi egyházkerületi gyűlésen személyesen is meggyőződött arról, hogy Laskáry, — mint az egyházkerületi gyűlésen helyettesített elnöktárs is, — a kerületi köngyűlés tanácskozásainak vezetésénél tökéletesen megfelelt az egyházkerületbeli egyházi viszonyok mellett valóban nem könnyű feladatnak.

Egyetlen egy lelkész volt csak az értekezleten a teljes számmal megjelent társak közül, aki csakis a pozsonyi egyházkerület kedvéért Láng mellett szökött fel; de ez is csakhamar alárendelte magát a többiek egyértelmű határozatának.

Adja Isten, hogy az egyházkerületi egyházkerületek igen nagy többségének nem sokára köztudomásúvá leendő nagy bíralma, az egyház javára néve minden tekintetben áldásteljes következményű legyen!

Együtt mond a mosonyi esperességre vonatkozó tudósítás. Ezen felül azt kell megjegyeznünk, hogy csakis a pozsonyi esperességre adott szavazatokról nincs biztos tudomásunk. A nagyszombat egyházkerületi lelkésze Farkas Géza, az előtt bodonyi lelkész, a legnagyobb rokonszenvvel viselkedik Laskáry, mint volt elnöktárs iránt, a kinek segítségével a bodonyi egyház ügyeit rendelte. Jelenlegi egyháza a nagyszombati, még is, hogy

nem Laskáryra szavazott, jele annak, hogy jelenlegi elnökükre nem osztottik rekonvenven. Ez egyéni nézet. Kihát azonban az egyházmegyére is. Kelenda a nagyszombati egyház felügyelője, egyszersmind a pozsonymegyei esperesség felügyelője is. Innen van, hogy ezen esperesség felhatalmazással felügyelője való tekintettel nem nyilatkoztak teljes szabadsággal a Pozsonyban tartott két értekezleten egy jelölt mellett sem. Minthogy tehát határozott adataink nincsenek, a pozsonymegyei esperesség a 17 egyház szavazatait, a nemzeti és 3 egyház kivételével (melyek egy jelölt mellett sem szavaztak), Láng részére számoltuk. All ezek folytán a szavazás eredménye a következő:

a borsai egyházmegye 5 szavazata közül Lángé 1, Laskáryé 4,				
a fehérvári 11				11,
a honti esperesség 32				32,
a lipcsei 16				11,
a mosonai 7				7,
a nyitrai 25			1,	1,
a nógrádi 46			3,	43,
a pozsonyi 5			6,	—,
a pozsonym. 17			14,	—,
a trencséni 14			—,	6,
a pozsonyi főgym. 1			1,	—,
a pozsonyi teológiai 1			1,	—,
a selmeczi főgym. 1			1,	—,

A főösszeg: Lángra 27, Laskáryra 106 szavazatot mutat.

E szerint Lángé: 27, Laskáryé: 114.

A kerület felső megyéiben lévő tót nemzetiségű egyházak nem szavaztak, csak a Liptómezőben lévő tót nemzetiségű egyházak közül 8 egyház szavazott Laskáryra Szentiványi József körehatára folytán, melyhez hozzájárultak a lipcsei 3 hazafias egyházzal, így történt, hogy Laskáry Liptóban 11 szavazatot kapott.

A bányai, a-bodonyi és legéndi ev. egyházak legközelebb szavaztak le egyhangúsan és nagy lelkesedéssel Laskáryra. — A szavazatok május 15-éig küldendők be Balák Frigyes püspöknek. A szavazatok, mint értesülünk, május 27-én fognak felbontatni Pozsonyban.

(Losonci hírek.)

Losonc, 1895. május 10.

Erősen kilavaszodott. Fű, fa, virág, virágzik; de embereinknél a szokott életkedv, mulatsági vágy nem jelentkezik. A fiatalság semmi életjelítést nem mutat. A máskor oly élénk diákság körében bizonyos lehangoltság észlelhető. Majálisok nem fognak tartatni. Nem mintha ilyenekről eddig szó sem lett volna. Nagyon is volt! De ez idő szerint úgy áll a dolog, hogy majálisok helyett, drágábbon török az illetékes körök fejéket, a melyek alatt a megindult, de püspöcsöt mondott mozgalmak szépen elhalványultak volna. Ugyanis a gimnáziumi ifjúság mint ez előtt, alkotmányosan kezdett hozzá majálisan előkészítéshez. Rendszer-, tisztviselőválasztásokhoz kezdtek. Azonban egy nem várt napon, minden osztály állítólag a tanári tőrből egy aláírási ívet kapott, a melyen önkényesen meg lett határozva a hozzájárulási összeg 1 ft 60 kr-ban s fel lett bízva a tanulószög aláírási közzé. Hanem az e tekintetben már örendelkezéshez szokott tanulószög azzal felelt, hogy az aláírási ívet ősen ad vissza. Tanuló-ifjúsági gyűlést tartást kért. Az ügy ez idő szerint a stádiumban áll s hirtér, hogy mivel a majálisok idejére tornaversenyen kell részt venni, a majálisanak ez miatt kell elmaradnia. Hanem hát — a valódi ok nem ez.

TÁRCZA.

Májusi éjti dal.

Eti fénynek végsőgára
Rátörz rózsám ablakára,
S az eszterházi lágy zenéje
Elhangzott a langyos éjbe.

Jazmin-bokor sötét árnya
Széttérül az éjszakába.
Jazmin-bokor egy ágbogán
Büvösen szól a csalogány.

A csalogány szép dalára
Felszáll a rét illatára.
S a gyöngyvirág rezgő kelyhe
Almokat sző hűn epedve

Hogy szép legyen rózsám álma,
Csókot hintek ajkára.
Édes a csók, de a leány
Félve simul mégis hozzám.

Ne dalolj most kis madárka,
Mert dalodtól fél a lányka.
Nesztelen legyen az éj ma,
S mint a csillag olyan néma.

Luby Károly.

Egy nap a Rajná.

Írta: Hanzélyné Majláth Etelka.

„Es braust ein Raf, wie Donnerhall,
Wie Schwergeklirr und Wogenprall
Zum Rhein, zum Rhein, zum deutschen Rhein
Wer mag des Stromes Hüfte sein?
Lieb Vaterland, magst ruhig sein:
Fest steht und treu die Wacht —
Die Wacht am Rhein!“

Kinek ne jutna eszébe a germánok e „szózat“, az aranyvadász-csodája, a Rajna megpillantásaként?

A majálisokat pótolják különben a Szőlőssy Mauó tánczenekar által adott táncórát, a melyek sokszor élénkiséggel folynak. Ezeknek igaz, hogy egy áldozatuk is van, amennyiben az egyik leányka, Honczky Jolánka a táncórán való felbuzdulás folytán meghalt, most agylobban élet-halál közt vergődik. Az aggodó szülők már fővárosi orvost is hozattak baja eloszlatására. Megmentésére remény eddig nem mutatkozik.

A majálisok helyett szomorú alkalmaink vannak. A múlt napok egyik estvéjén rémes kivégzésünk volt. (István Deszö gazdasági épületei gyulladtak ki, állítólag a szénpadlás felől, mely körülményt nemek a kocsis vigyázatlanságának, mások a kocsis bosszújának tulajdonítanak. Az eszerece, hogy a tűz lokalizálva lett s hogy a marhadállomány meg lön mentve.

Két öngyilkossági esetünk is volt. Egy szolgáló a gyorsvonat elé vetette magát, a másik pedig sósavat ivott. Amaz rögtön halált ért, emez a kórházban selymölök. Mindkettő azért szánta el magát, mivel szolgáltatást a rendes idő bevétele nélkül akarván elhagyni, azért rendőrig megfenyítve lettek. Lám! milyen érzékenykedés! Csödeljeink már oda szeretnék vinni a dolgot, hogy végleg ök parancsoljanak a mi törjök szeszélyeiket, akaratosságukat.

Volt egy önnepünk is. A helybeli tisztikar búcsulakomát rendezett parancsnokká lett ezredesnek tiszteletére. A polgári hatóságok, hivatalok főispánságit mint rendezen, most is megváltak híva. Az ebéd a „Vigadóban“ tartott a katonai zenekar ez alkalomra rendezett hangversenyével. Úgy a katonai, mint a polgári hatóságok részéről élénk, vidám toaszok intézettek a hegyaljai Pacor Vilmos tábornok, az önnepelt életéért. Az óhajlatok legfőbbike az volt, hogy sikerüljön neki a közös-hadsereg és a honvédség között a testvéri viszonyt létesíteni, erősíteni.

Videkünk falvain az iskolai vizsgák már megtartottak. A hol közművelődési egyesületeink képviselői megfordultak, mindenütt örömdet haladást tapasztaltak.

Ez idő szerint a májusi országos gyűlésük tartatik nálunk. Juhnyák, „gyapjúhálóuk egész özne látható. A többi cikkek is a szokott mennyiségben vannak piacunkra hozva. A sokallalom órái.

Tanügy.

(A tanítói árvaházak.)

A tanítók sorsáról, nem egyszer tanácskoztak a honatyák, hogy azon osztálynak, melyre a nemzeti népművelés bízva van, a tisztességes megélhetést biztosítsák.

S ha e tekintetben a jóindulatú törekvés hajótörést szenvedett, bizony-bizony szegénységünkön mulott.

De hát lassan bár, mégis haladunk, majd a nyugdíj törvény nyer méltányosabb megoldást, majd a szerencsétlen tanítók ellátása, neveltetése céljából állít a magas kormány tanítói árvaházakat.

A kolozsvári és debreczeni tanítói fő- és leány-árvaházak már megnyitották a mit tapasztaltuk, hogy a 400-at meghaladó, teljesen szülőlen ársz közül ez intézményt aránylag oly kevesen vették eddig igénybe, hogy ö nagy-méltósága a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister ur indíttatva érzi magát arra, miszerint a tanítói árvaházakba való felvétel jogosultságát kiterjeszti a nem teljesen szülőlen árvákra is, ha az árvák vagyontalansága minden kétséget kizárólag igazoltatik.

Nagyon természetes, hogy ez utóbbiak csak oly számban vehetők fel az árvaházakba, a mennyivel a tel-

jesen szülőlen árvák elsőbbségi joga korlátozást nem szenved, vagyis a főls helyek számának megfelelőleg.

Oly szülők kérelme, kik a felsorolt árvá gyámpénzén legalább 25 frtot hajlandók évenként sajátjokból fizetni, előnyben részesül (mi ugyan egy évi ellátásért, nevelésért vajmi csekély) továbbá az oly árvák, iránti kérelem is, kik beigazolt szellemi képességeik alapján a szellemi téren való képzés tekintetében biztosítékot nyújtanak és csak másodsorban jöhetnek figyelembe az ipari pályára szánt, vagy e téren már tényleg működő árvák.

A tanítókárvák gyámjai gyámoltjaiknak a fentebb nevezett tanítóárvaházba való felvétel tárgyában bővebb felvilágosításért a kir. tanfelügyelőséghez fordulhatnak.

Hírek és különfélek.

Személyi hírek. Vármegyei főispánja gr. Degenfeld Lajos ur e hó 6-án és 10-én B-Gyarmaton időzött. 6-án a központi választmányi ülésen vett részt, 10-én pedig a közg. biz. ülésen előlélt. Dr. Pulszky Agost e hó 6-án szintén körútkon volt s élénk részt vett a központi választmányban. Herich Tóth János kir. táblai tanácselnök a b-gyarmati kir. törvényszékénél az ügykezelési vizsgálatot szerdán fejezte be s még aznap lipolyságra ment át az ottani törvényszék ügykezelésének hivatalos megvizsgálása végett. Úgy értesülünk, hogy a tanácselnök ur törvényszékünk ügymenetéről és példás vezetéséről nagy elismeréssel nyilatkozott.

Nemeskéri Kiss Pált. Zólymvármegye új főispánját május 22-én fogják főispáni állásába beiktatni. Az önnepélyes beiktatás módjait az ügy törvényhatósági küldöttség már megállapította.

A közigazgatási bizottság május 10-én tartotta rendes havi ülését gr. Degenfeld Lajos főispán ur ó méltósága elnöke alatt. A választott bizottsági tagok közül csupán Posztoczky Iván és Sreiter Alfred urak voltak jelen. Az ülés kiváló tárgyat képezte a s-tarjani munkás-mozgalom, melyről az alispán részletes jelentést tett, kifejezést adva annak, hogy Salgótarjánban, a hol 1200-ra tehető a bányász- és vasgyári munkások száma, az ottani csendőrség 9 tagja nem elégséges a rend fenntartására, miért is a bizottság felir a kormányhoz, hogy a csendőrség tagjainak száma legalább 24-re szaporítsák. Minthogy főispánunk, aki személyesen meggyőződött a s-tarjani munkás viszonyokról, ebben az ügyben a kormánynál intervenálni fog, azon reményben élhetünk, hogy a felirat kedvező elintéztést fog nyerni.

Honvédségünk köréből. Alig tavozott Palkovics a nyitrai 74-ik honvéderred dandárparancsnoka, máris új előkelő látogatója volt honvédségünknek: ugyanis a nőgráli származású Fáy Akos, a pozsonyi IV. honvéderred parancsnokság népfelkelő osztályvezetője jött el, hogy a népfelkelői nyilvántartási ügykezelést vegye vizsgálat alá. Fáy a legpéldásabb rendet találta az ügykezelésben. A honvédség derék tisztikara május hó 9-én estélyt rendezett tiszteletére.

Kinevezések. Győrffy Zoltán, losonci kir. jbrórsági ideiglenesen alkalmazott írók ebben az állásában végleg megerősítették. Botka Károly galanthai lakos, ügyvéd-írók a rásági kir. járásbíróskághoz írókká nevezetett ki.

Fiatalkanonok. Vármegyeünk egyik fiát érte az a dicsőség, hogy a váci egyházmegyében igen fiatalon kanonokká neveztek ki. Ez a fiatal kanonok Balás Lajos — becskei születésű, alig 33 éves honfoglaló, aki eddig Schuster Constantin, váci püspöknek titkára volt. Igen kellemes és hozzá még szellemes ember is ez a Balás,

két felnőtt fiával Londonba utazik, hol a nevelő intézetben lévő két leánykáját látogatja meg.

Jól beszélt angolul, portugál és spanyolul, megismerkedvén vele, igen sok érdekeset beszélt messze otthonról.

Amott tovább egy különös típusú csoport, Java szigetéről való holland alattvalók, egy mulat asszonyt, ki öleiben tartó a holland házaspár kis gyermekét.

Tovább látszólag csodálta egy csoport amerikai nő, Rudesheim öreg falait, kik férfikíséret nélkül Atvitorláztak az Óceánon és mindenfelé eljutnak az ó mindenható sterlingjeikkel.

De ime itt van Niederwald!

Mindenki a hajó egyik felére tódul és siet, hogy az ijesztően félre dől, hogy szemügyre vegye a híres emlékszóbot.

Rudesheim és Assmannshausen között egy magas fensikön, emelkedik ki a zöld háttérből egy hatalmas kőalakzat, a német nemzet e nagy emlékszóba, az 1870-71-iki esztendő diadalát hirdető, az óriás 10 m. magas Germaniával. Ez a szobor 1.100.000 márkába került, s többnyire gyűjtés révén jött össze s Münchenben öntetett.

Rudesheimnek állatellenében fekszik Bingen város, tovább a Müssethurin várom, melyről az a legenda kering, hogy ott a mainzi püspököt, ki üldözött elől oda menekült — az egerek megették... valóban nem hős halál!

Egy másik magaslato a szép Falkenburg, egykoron rablófőúrlak, most restaurálva, parkirozva és lakva van.

Loreh 3000 lakossal és legszebbeségű harangjaival a Rajna mentén, mindjárt mögötte emelkedik egy egyenes sziklafal a „Teufelsleiter“, melyről egy bátor ifjú Loreh Gülen lehozta a hegységekben eltévedt menyasszonyt.

A hajó alszik, váltakozik a szép vidéken és mindenki érdeklődik nézi a kedves tájat. Egyzserre a hajó orrán összegyűlt egy kis csoport német diákok és reá kezdtek az andalító Loreh dalát:
„Die schönste Jungfrau saß
Dort oben wunderbar...
Ihr goldnes Tüchlein blüht
Sie künmt ihr goldnes Haar.“ stb.

